

Sygnatura akt III RC 203/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 31-08-2016 r.

Sąd Rejonowy w Koninie Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Adam Michalak

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Płóciennik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29-08-2016 r.

sprawy z powództwa wniesionego przez **P. K.**

przeciwko pozwanej **M. W.**

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

1. Stwierdza, że ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 02.10.2000r. w sprawie IIIRC 913/00 obowiązek alimentacyjny P. K. względem małoletniego A. K. (1) w postaci renty alimentacyjnej płatnej miesięcznie ustał z dniem 15.10.2015r.
2. Ustala, że wobec przywrócenia P. K. postanowieniem Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 04.12.2015r. w sprawie IIINsm 841/15 władzy rodzicielskiej nad A. K. (2) i ustania obowiązku alimentacyjnego zgodnie z punktem 1 wyroku, powód ma obowiązek poczynszy od dnia 16.10.2015r. ponoszenia bieżących kosztów utrzymania i wychowania małoletniego syna A. K. (1), wraz z nim zamieszkałego.
3. Odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami procesu.

Adam Michalak

UZASADNIENIE

SR w Koninie postanowieniem w sprawie I. N. 841/15 przywrócił P. K. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad jego synem, małoletnim A. K. (2), poprzez uchylenie prawomocnego postanowienia ze sprawy I. N. 194/10 z dn. 28-06-2010 r. Matka małoletniego została pozbawiona nad nim władzy rodzicielskiej w sprawie I. N. 499/15. Z kolei SR w Koninie w sprawie III RC 577/15 zasądził od matki na rzecz małoletniego alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie płatne od dnia 15-10-2015 r. Wcześniej, w sprawie III RC 913/00, SR w Koninie zasądził alimenty od powoda na rzecz syna A. w kwocie 250 zł/m-c. Aktualnie małoletni przebywa pod opieką ojca – powoda lub u dziadków ze strony ojca. Matka nie płaci alimentów, a jej dług egzekucyjny rośnie.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dowodów:

- zeznania: J. K., M. W.,
- dokumenty na kartach: 3, 4,
- akta: wymienione w stanie faktycznym,

Dowody przyjęte w zakres ustaleń były spójne, miały treść logiczną i wzajemnie się uzupełniały. Sąd nie dopatrywał się przyczyn do podważania ich wiarygodności i mocy dowodowej.

Zastosowane prawo materialne określiło fakty dla sprawy istotne. Pozostałe nie miały dla niej znaczenia i Sąd ich nie ustalał, a dowodów ich dotyczących nie oceniał (art. 227 kpc). Uzasadnienie sporządzono według wskazań art. 328 § 2 kpc i ograniczono do elementów niezbędnych dla kontroli instancyjnej. Treści dowodów przyjętych do ustaleń Sąd nie powtarzał w uzasadnieniu i zawarł w nim tylko istotne wnioski z nich wynikające. Te dowody Sąd czyni integralną częścią uzasadnienia z uwagi na zasadę jawności postępowania sądowego (art. 9 kpc).

W postępowaniu Sąd kierował się naczelną zasadą nowożytnego procesu cywilnego - kontrydiktoryjnością. Dlatego Sąd nie przeprowadzał dowodów z urzędu i dokonywał ustaleń na podstawie aktywności stron w prezentowaniu dowodów i związanej z nią zasady ciężaru dowodu (art. 3 i 233 kpc, art. 6 kc).

Jak wyjaśnił Sąd Okręgowy w Koninie kontrydiktoryjny model współczesnego procesu sądowego zakłada, iż obecnie na sądzie rozpoznającym sprawę nie spoczywa powinność zarządzania dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz poszukiwanie dowodów w celu ustalenia rzeczywistej treści stosunków faktycznych i prawnych. Dysponentami postępowania dowodowego są bowiem strony, na nich spoczywa ciężar dowodu dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 zd. 1 kpc), zaś niedostatki w dowodzeniu określonego faktu powodują dla strony, na której ciężar dowodu spoczywał, niekorzystne skutki prawne w postaci przegrania procesu (wyrok Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 04 kwietnia 2016 r., sygn. I 1 Ca 58/16).

Na wydany wyrok wpłynęła bezpośrednio ocena wypełnienia przez strony ciężaru dowodzenia w procesie.

Po skreśleniu § 2 w przepisie art. 3 kpc (z dniem 1.07.1996 r.) Sąd został zwolniony z obowiązku wyjaśnienia rzeczywistej treści stosunków faktycznych i prawnych. Złamanie zakazu dowodzenia z urzędu mogłoby skutkować naruszeniem konstytucyjnej zasady bezstronnego sądu - art. 45 ust. 1 Konstytucji (tak SN w wyroku z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00). W obecnym, kontrydiktoryjnym modelu procesu cywilnego, sąd nie ma obowiązku dążenia do wykrycia prawdy materialnej, a jego obowiązkiem nie jest dochodzenie w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron, ani wykrycia dowodów pozwalających na ich potwierdzenie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2003 r., I ACa 1457/03, OSA 2005/3/12). Powinność sądu w czuwaniu nad tym, aby strona słabsza nie doznała uszczerbku z powodu słabej obrony była cechą znamionną w procesie socjalistycznym, realizującym zasady prawdy, socjalistycznej dyspozycyjności i faktycznej równości stron procesowych (tak SN w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej - zasadzie prawnej z dn. 21 lipca 1954 r., I CO 22/54, OSNCK 1955/1/1).

Zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Jednakże jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29-03-2000 r. (I CKN 1287/99) zgłoszenie przez dłużnika alimentacyjnego żądania ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec określonego wierzyciela, mimo że w rzeczywistości obowiązek ten istnieje, oznaczać może li tylko zgłoszenie żądania w nadmiernym zakresie. Przykładowo, taka właśnie możliwość wchodzi w rachubę, jeżeli dłużnik alimentacyjny z uwagi na powierzenie mu wykonywania władzy nad dzieckiem począł realizować swój obowiązek w naturze, aczkolwiek formalnie powinien on spełniać ten obowiązek w postaci pieniężnej do rąk drugiego z rodziców. W takim wypadku, oczywiście, zobowiązany nie powinien domagać się stwierdzenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego, a to wobec jego trwania, a jedynie domagać się - na podstawie art. 138 k.r.o. - stosownej zmiany wyroku zasądzającego alimenty.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż skoro małoletni przebywa pod opieką ojca, któremu przywrócono władzę rodzicielską, to nie może on żądać ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego. Powód ma bowiem, w świetle art. 133 § 1 kro, w dalszym ciągu obowiązek dbania o zaspokajanie potrzeb swojego dziecka, tyle że wobec przyjęcia syna do siebie i sprawowania nad nim faktycznej opieki, jego obowiązek przekształca się z obowiązku finansowego na obowiązek zaspokajania potrzeb dziecka w naturze. Jak bowiem wskazał w cyt. orzeczeniu Sąd Najwyższy obowiązek alimentacji dziecka w takiej sytuacji trwa nadal, ale w zmienionej postaci.

Skoro dopiero od dnia 15-10-2015 r. matka dziecka ma zasądzone sądownie alimenty, to również do tego dnia trwał obowiązek alimentacyjny ojca – powoda. Obowiązek alimentacji dziecka nie może trwać równolegle w tym samym czasie i tej samej postaci, w sytuacji, gdy dziecko przebywa pod opieką jednego z rodziców.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Z uwagi na potrzebę zapewnienia dziecku bieżącej alimentacji oraz sytuację materialną pozwanej, na podstawie art. 102 kpc, odstąpiono od obciążenia pozwanej kosztami procesu.

Adam Michalak